

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XIII. a Alexander III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Sancti Remigii, in eaque agere de Davide presbytero oppidi Gandavi deposito à suo Episcopo Tornacensi. Integrâ epistolâ caremus, & magno cum dispendio; siquidem ex hoc fragmento non constat, quo iudicii ordine contra Danielem sacerdotem procederetur: unde in hac parte tot sunt ferè sententiæ, quot Expositores.

b *Commendata.*] De commendatione Ecclesiarum, & an talis commendatio habeatur pro beneficio, egi in *cap. de multa, de preb.*

c *Violentia.*] Credo legendum, *violentiæ*, ut habetur in hac sexta collectione, & ita conveniat verbis sequentibus.

d *Taberna pernoctasset.*] Quando ingredi tantum in ea clericis prohibitum est, ut probavi in *cap. clerici officia, de vita & honest. cleric.*

2. e *Premissa dormitione.*] Glossa in *cap. nihil, verbo minimum 7. quest. 1.* licet hujus textus immemor, doeuit non jejunum quoad celebrandum, seu communicandum eum judicandum, qui post duodecimam horam noctis præteritæ cibi indigestione laborat, & ipsius cruciationes patitur, quasi eo die trajectus cibus credatur, quo indigestus in stomacho durat. Quam sententiam, & alios tenuisse refert Bernardus Diaz in *praxi, cap. 34. Leander part. 2. de Sacram. tract. 7. disput. 5.* Sed contrarium, immò eum, qui post cœnam, nullâ interjectâ dormitione pernoctavit, rectè sequenti die Missæ sacrificium offerre, aut Eucharistiam sumere, tenuerunt post D. Thomam

3. *part. quest. 80. art. 8. ad 5. Navari. in manual. cap. 21. num. 53. Suarez de sacram. disput. 68. sect. 4. Bonac. tom. 1. disp. 4. part. 6. punct. 2. numer. 11. Fagundez in præcep. 3. Decalogi, lib. 3. cap. 5. Leander ubi supra. Narbon. in horograph. hora 12. num. 74. & suadet; nam aliàs plures, qui stomachi debilitatem patiuntur, & hujusmodi cruditates sequenti die retinent, prohiberentur Missam celebrare: cujus contrarium receptum videmus. Nec tunc obstat præfens textus, ubi necessariò videtur requiri dormitio ad digestionem, ut clericus possit Missam celebrare. Nam responderetur in præfenti casu, D. Sacerdotem puniri, quia pernoctavit in taberna; quod significat per totam noctem in ea fuisse, l. urbana, §. pernoctare, ff. de V. S. & illum ingurgitationibus deditum ipsa die Missam celebrasse, & per consequens non jejunum; non quia in somno cibum, & vinum non decoqueret; nam ut probat Laurentius Joubertus de *cadis 1. paradox. 8. vigilans plus ciborum concoquit sex horis, quam dormiens horis duodecim.* Docuit Theophilus *sect. 16. fol. 15.* Sed quia non jejunus celebravit contra tot canones congestos supra in *cap. ex parte, de celebr. Miss.**

f *Perpetuum silentium.*] Hæc verba expositi in *cap. à crapula, de vita & honestat. clericorum.*

g *Spoliari.*] Hanc ultimam textus partem expositi in *cap. 4. de restit. spol.*

CAPUT XIII.

Alexander III.

Meminimus jam pridem tibi præcipiendo mandasse, ut dilectæ filiæ N. Cassiotæ Abbatissæ monasterii sancti Zachariæ, cujus electionem ^b confirmavimus, ^c munus benedictionis impenderes: sed quia Henricus pro altera parte ad nostram præsentiam accessit, & à te exinde ad nostram audientiam appellavit, proponens, quod eam accusaret de simonia; idèò mandatum nostrum distulisti effectui ^d mancipare; quia verò non decet te in hac parte appellationi ejusdem H. deferre, cum non liceat laicis contra clericos, & monachos testimonium ferre, & cum idem H. fuerit memoratæ Cassiotæ manifestus inimicus, & ^e contra eam testimonium tulerit; nos, si benè meminimus, eandem Abbatissam benedici mandavimus, & adhuc ap. cess. mandamus, quatenus, cum inde fueris requisitus, præfatæ Abbatissæ contradictione, & appellatione cessante, munus benedictionis non differas impertiri.

NOTÆ.

1. a *Alex. III.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 2.* nullibi tamen exprimitur, cui rescribat Alexander: unde cognosci non potest, de quo monasterio monialium in præfenti agatur, aut ubi monasterium S. Zachariæ fuerit.

2. b *Confirmavimus.*] Inde cognoscitur, monasterium hoc esse immediatè subjectum Romanæ Sedi; nam ad Apostolicam Sedem spectat confirmatio Abbatissarum, quæ illi immediatè subsunt, *cap. si Abbatem, de elect. in 6. Tamburin. de jure Abbatiss. disput. 29. quasi 1.*

3. c *Munus benedictionis.*] Quæ benedictio solet dici ordinatio, & consecratio. Div. Gregor.

lib. 6. epist. 12. ibi: Constituentes, ut obvenio ante dicti monasterii Abbatissâ, non extranea, sed quam congregatio sibi de suis elegerit, ordinetur; quam tamen si digna huic monasterio iudicata fuerit, ejusdem loci Episcopus ordinet. S. Radegundis Patribus Concilii Turon. 2. tom. 1. Concil. Gallie scribit, Agnetem sui monasterii Abbatissam Beatissimi Germani, præsentibus fratribus, benedictione consecratam: de qua benedictione agitur in *Clement. attendentes, §. statimus, de statu monach. & tractant Tamburin. de jure Abbat. disput. 29. per totam. Cellotius de Eccles. Hierarch. cap. 11. in fine.*

d *Mancipare.*] Quia videbatur, pendente accusatione ipsam non esse honorandam, juxta textum in *cap. 3. hoc tit. ubi hæc verba exposui.*

c Et

⁴ *Et contra eam testimonium tulit.*] Conjunxit simul Alexander, quod ipse inimicus fuerat, & quod contra ipsam testimonium dixerat, nam ex depositione tantum suspectus fiebat, non vero inimicus, ut probat Donel. *lib. 15. comment. cap. 2. Mancinus lib. 1. genial. cap. 42.* Qui autem

testimonium dixit contra me in causa criminali, iterum quasi inimicus contra me non auditur, *l. antepenult. ff. de testibus*: quam contra Cuiacium explicat Forner. *lib. 2. select. cap. 10.*

Commentarium hujus textus dedi supra *in cap. cum P.*

CAPUT XIV.

a Bisuntino Archiepiscopo.

Licet in Beato Petro Apostolorum principe ligandi, atque solvendi nobis à Domino sit attributa facultas, quam in subjectos, juxta suorum exigentiam meritorum exercere liberè debeamus; exemplo tamen illius, qui omnes salvat, & neminem vult perire, libentiùs intendimus ad solvendum, quàm ligandum, etsi nonnullæ sunt culpæ, in quibus est culpa relaxare vindictam. Sanè cum olim ex litteris B. Decani sancti Stephani, & G. Cantoris, I. T. I. O. & N. Canonicorum Ecclesiæ Bisuntinæ ad Apost. Sedis audientiam pervenisset, te varia crimina commisisse, ac ab eis fuisses per eandem litteras super perjurio, crimine simoniæ, & incestu delatus, fel. rec. Cael. Pp. prædec. n. servatâ judiciariâ gravitate, tibi certum terminum assignavit, quo responsurus objectis, Apostolico te conspectui præsentares. Cum autem tu juxta tenorem factæ tibi citationis ad Sedem Apostolicam accessisses, te, & dil. fil. I. & O. Archid. apud Sed. Apostolicam constitutis, expectavimus aliquandiu, si qui forsitan contra te procederent, & quæ de te litteris intimarant, proponerent inscribendo. Cæterum cum nec unus appareret, qui te impeteret de prædictis, ne aliquid de contingentibus præmittere videremur, à prædictis I. & O. Archid. in nostra, & fratrum nostrorum præsentia constitutis quæ sivimus diligenter, si quid super præmissis adversus te pro se vel alii proponere vellent, & quod scripserant, legitimè demonstrare. Ipsi autem, quod non proposito accusandi hæc scripserant, responderunt; sed quia tu super quibusdam incorrigibilis videbaris, quædam de te Sedi Apost. duxerant intimanda: sed nuntius, qui pro litteris impetrandis accessit, mandati formam præsumpsit excedere. Nos igitur famæ tuæ consulere cupientes, dictis Canonicis contra te super prædictis silentium duximus imponendum, ne te de cætero his super ipsis accusare liceat, vel infamare, illius sequentes exemplum, qui cum mulieri dixisset: Quis te condemnavit mulier? Et illa: Nemo Domine. Nec ego, inquit, te condemnabo: vade, jam amplius noli peccare. Quia verò prædicti Canonici circa vinculum inscriptionis desistere voluerunt, eis de juris permissione id non duximus imputandum. Ne autem in absolutione tua minus canonicè procedere videamur, quamvis potiùs in odore bonæ opinionis nostrorum Cœpiscoporum, quàm eorum infamia delectemur, ven. F. n. Cabilon. Episcopo, & dil. fil. d. Abbati de Firmitate inquisitionem famæ tuæ duximus committendam. Datum Romæ, & c. iv. Idus Junii.

NOTÆ.

a *Bisuntino.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* & in epistolis ipsius Pontificis editis Coloniae, *fol. 121.* Bisuntium, seu Besuntium, vulgò *Bezanccon*, amplissima est urbs Gallie in Comitatu Burgundiæ, cujus meminerunt Cæsar *lib. 1. de bello Gallico, cap. 9.* Marcellinus *lib. 15.* Tacitus *lib. 20. annal.* quos referunt fratres *Satmath. tom. 1. Gallia Christ. folio 118.* Aliquando Imperialia jura novit, teste Crantzio *lib. 15. Saxon. cap. 15.* Dicitur & Chrysopolis, estque Metropolis maxima Sequanorum, quæ quinta Lugdunensis dicitur, ut probat Idumay *in notis ad Innoc. III. epist. 164.* De Amadeo ejus Præsule in præfenti agitur. Cum enim Amadeus delatus esset coram Cælestino III. à Canonicis & Archidia-

conis suis de perjurio, simonia, & incestu, in Curia Romana ad diem dictum stetit: sed defuncto Cælestino, nullo accusatore se inscribente Innocentius III. ejus famæ inquisitionem commisit Cabilonensi Episcopo & Abbati de Firmitate. Dum pendebat hæc inquisitio, Humbertus, Stephanus, & Petrus Bisuntinæ diocesis Amadeum iterum Innocentio deferunt, qui causam commisit Bernardo Gebennensi Episcopo *l. 2. registr. 14. epist. 124.* & tandem inquisitione peractâ, purgatio canonica injuncta fuit ipsi Archiepiscopo ab Innocentio III. in epistola missa Episcopo Lingonensi, & Abbati Morismundi, *lib. 4. registr. 16. epist. 63.* in hæc verba: *Audius & intellexis, quæ super inquisitione facta contra venerabilem F. N. Archiepiscopum Bisuntin. fuere proposita coram nobis: quia per depositiones testium constat evidenter, ipsum clericos, cum eos promovebat ad ordines, fecisse promittere*